

Do Posłów na Sejm Republiki Litewskiej

(przesłano drogą elektroniczną)

**W SPRAWIE ROZPATRZENIA W SEJMIE RL KWESTII PISOWNI IMION I
NAZWISK ZE ZNAKAMI DIAKRYTYCZNYMI**

Nr EFHR-2025-08-21/01

21.08.2025

Wilno

W odpowiedzi na opublikowaną 41-punktową listę postulatów Związku Chłopów i Zielonych (Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga), przekazaną w negocjacjach z Partią Socjaldemokratyczną, w której znalazł się **postulat sprzeciwu wobec stosowania znaków diakrytycznych w dokumentach**, wyrażamy obawy dotyczące skutków takiego stanowiska dla **prawa do oryginalnej pisowni imion i nazwisk**, szczególnie istotnego dla obywateli Republiki Litewskiej należących do mniejszości polskiej oraz osób pozostających w małżeństwach mieszanych, a także dla realizacji międzynarodowych zobowiązań Litwy.

Prawo międzynarodowe, w tym system ochrony praw człowieka wypracowany przez Radę Europy, jednoznacznie wskazuje, że imię i nazwisko stanowią element tożsamości jednostki, a zatem podlegają szczególnej ochronie. Europejski Trybunał Praw Człowieka (ETPC) w swoim orzecznictwie stwierdził, że **prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego**, zagwarantowane w **art. 8** Europejskiej konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, obejmuje także **prawo jednostki do zachowania tożsamości poprzez właściwe używanie imienia i nazwiska**. Państwa-strony Konwencji zobowiązane są do stworzenia rzeczywistych i skutecznych warunków dla realizacji tego prawa.

Należy przypomnieć, iż zagadnienie to było wielokrotnie przedmiotem dyskusji i oceny na forum międzynarodowym – na przykład **Komitet Doradczy Ramowej konwencji Rady Europy o ochronie mniejszości narodowych** (opinia z 2025 r.) podkreślił, że przyjęta w 2022 r. **Ustawa o pisowni imion i nazwisk w dokumentach** nie rozwiązała problemu stosowania nielitewskich znaków diakrytycznych. W konsekwencji zalecono stworzenie podstaw prawnych umożliwiających **wierne zapisywanie imion i nazwisk, z uwzględnieniem odpowiednich znaków diakrytycznych** (źródło: [strona internetowa Rady Europy, 27.01.2025](#)).

Rezygnacja z rozwiązania kwestii stosowania znaków diakrytycznych prowadziłaby do dalszego ograniczenia praw mniejszości narodowych, pozbawiając ich członków możliwości posługiwania się w dokumentach urzędowych pełną, oryginalną formą nazwisk, co stanowi integralny element tożsamości narodowej. Należy podkreślić, że **obowiązek**

Europos žmogaus teisių fondas
Europejska Fundacja Praw Człowieka
European Foundation of Human Rights

poszanowania prawa do oryginalnej pisowni imion i nazwisk wynika nie tylko z aktów prawa międzynarodowego o charakterze ogólnym oraz orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, lecz również z wiążących Republiki Litewskiej umów dwustronnych. **Traktat między Republiką Litewską a Rzeczpospolitą Polską o przyjaznych stosunkach i dobrosąsiedzkiej współpracy z 1994 r.** ustanawia zobowiązanie do stworzenia warunków umożliwiających członkom mniejszości narodowych używanie swoich imion i nazwisk zgodnie z brzmieniem języka danej mniejszości narodowej. W świetle utrwalonych standardów ochrony praw człowieka powinność ta obejmuje także **prawo do zachowania oryginalnej pisowni**. Brak realizacji tego zobowiązania pozostawałby zatem w sprzeczności zarówno z postanowieniami traktatu, jak i z publicznie składanymi wcześniej deklaracjami, zgodnie z którymi kwestia ta **miała zostać rozstrzygnięta na dalszym etapie prac legislacyjnych** (w dyskusjach nad przyjęciem Ustawy o pisowni imion i nazwisk).

Mając na uwadze powyższe, Europejska Fundacja Praw Człowieka zwraca się z prośbą o zapewnienie możliwości rozpatrzenia w Sejmie Republiki Litewskiej **kwestii stosowania znaków diakrytycznych w pisowni imion i nazwisk**. Jednocześnie apelujemy o przeprowadzenie w tej sprawie **wnikliwej, otwartej oraz opartej na przesłankach merytorycznych debaty parlamentarnej**, która pozwoli na podjęcie decyzji zgodnych zarówno z obowiązującym porządkiem prawnym, jak i z **zasadą poszanowania praw człowieka**.

W przypadku potrzeby uzyskania dodatkowych wyjaśnień lub przekazania stanowiska w odniesieniu do niniejszego apelu, uprzejmie prosimy o kierowanie korespondencji drogą elektroniczną na adres: info@efhr.eu.

Dyrektor Europejskiej Fundacji Praw Człowieka

Miroslav Suckel